

QHT Audit proqramı: MƏDƏNİ İRS üzrə işçi qrupun hesabatı
BP şirkətinin ümumi cavabı

BP şirkəti məmnunluq hissi ilə fürsətdən istifadə edərək, Mədəni İrs Qrupuna BP/BTC/CQBK – ACİ QHT Audit proqramında iştirakına görə təşəkkür edir. BP şirkəti və (ümid edirik ki) QHT iştirakçıları üçün dəyərli nəticələri olan keyfiyyətli hesabatla görə biz qrupu təbrik edirik. Biz nəticələr cədvəlində daha spesifik, texniki və audit yönümlü cavablar verdiyimizə görə, bu ümumi cavab hesabatda çıxarılmış ümumi nəticələrə və qaldırılmış əsas məsələlərə BP və CQBK şirkətlərinin reaksiyasını bildirmək məqsədi daşıyır.

CQBK-nin tikintisi ərzində Azərbaycanın mədəni irsinin qorunması və mühafizə olunması ilə bağlı öhdəliklərin CQBK və onun tərəfdaşları tərəfindən necə yerinə yetirildiyini yoxlayan zaman, QHT auditorları bu cür qaygının böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini döndə-döndə qeyd etmişlər. Biz razılaşırıq. BTC/CQBK şirkəti tərəfindən Azərbaycan xalqına (və dünyaya) uğurla təqdim olunan yeni mədəni və arxeoloji tapıntılar önəmli dəyərli irsdən xəbər verir və bu imkanın qaçırılması böyük çatışmazlıq demək olardı. Bu səbəbdən də biz məmnunluq ki, Audit qrupu bizim ümumi fəaliyyətimizi uğurlu fəaliyyət olaraq xarakterizə edir və biz qrupun irəli sürdüyü səmərəli təklifləri alqışlayırıq. Onu da əlavə etmək istəyirik ki, qrupun ictimaiyyətlə bağlı çıxardığı bir sıra nəticələrdə həqiqətən bizim gələcək planlaşdırılmış işlərimiz əksini tapıb.

Biz Audit qrupunun belə bir qiymətləndirməsi ilə razıyıq ki, mədəni irs və arxeologiyaya dair müvafiq təlim kursunun təmin olunması nəzarət və sahədə səhv edilməsi baxımından riskin minimuma endirilməsi üçün çox vacibdir. Qrup tərəfindən təklif olunduğu kimi, gələcək bənzər tikinti işlərində bu mövzulara aid olan və təlim kursu iştirakçılarının ehtiyaclarının ödənilməsinə yönəldilmiş geniş təlim kurslarının keçirilməsi hökmən davam etdirilməlidir.

Eyni zamanda, biz Audit qrupunun belə bir məntiqi fikri ilə də razıyıq ki, Qobustan qoruğu Azərbaycanın mədəni irsinin mühüm bir hissəsidir və gələcək nəsillərin qürur duyması və biliklərini zənginləşdirməsi baxımından bu qoruğun mühafizə olunmasına əhəmiyyətli sərmayələr yatırılmasına dəyər. Amma biz belə bir fikrə etiraz edirik ki, zəif düşünülmüş hazırlanmış qərar əsasında boru kəməri marşrutu Qoruğu təhlükəyə məruz qoymuşdur. Audit qrupunun bu nəticəyə gəlməsi bizi təəccübləndirmişdir. Bizim və digər kənar auditorların fikri tamamilə bunun əksinədir. Boru kəməri marşrutunun dövlət orqanları ilə birlikdə diqqətlə seçilməsi boru kəmərinin Qoruğa arxeoloji və ya mədəni təsir *göstərmədən* uğurla tikilməsinə imkan yaratmışdır. Bundan başqa, biz Qobustan qoruğunun idarə olunması işlərinə kömək etmək üçün Qobustan qoruğuna (və Mədəniyyət Nazirliyinə) birbaşa yardım göstərmişik.

Biz Audit qrupunun CQBK/CCIC -nin tikinti işlərinə arxeoloji məsələlərlə bağlı nəzarətini adekvat hesab etmədiyini öyrənərək təəccüblənmişik. Qrup belə nəzarətin bizim öhdəliklərimizdən biri olduğunu çox düzgün qeyd etmişdir. Həqiqətən, bu sahə audit və yoxlama üçün tamamilə uyğun sahədir. Bununla belə, biz “nəzarət”i tikinti işləri ərzində sahədə mütəxəssisin arxeoloji nəzarətinin olması kimi başa düşürük və bura mədəni və ya arxeoloji tapıntılar işin dayandırılmasını tələb etdiyi halda, arxeoloqun tikinti işlərini dayandırmaq imkanı daxildir. Biz sahədə belə “növbətçi arxeoloq” rejimi olmadan maddi-mədəniyyət qalıqlarına təsadüfən ziyan vurulması ehtimalının əhəmiyyətli dərəcədə artacağına inanırıq. Biz arxeoloji irslə əlaqədar öhdəliyimizi uğurla yerinə yetirdiyimizə və işi dayandırmaq səlahiyyəti verilmiş peşəkar arxeoloqları sahəyə ezam etdiyimizə görə, AGT

layihələrinin dəyərli arxeoloji irsinin bu öhdəliklər müqabilində kiçik olması fikrinə də etiraz edirik.

Nəhayət, biz Mədəni İrs Qrupuna göstərdiyi səylərə, təhlili fikirlərə və verdiyi tövsiyələrə görə bir daha təşəkkür edirik. Biz qrupu təbrik edir və ümidvar olduğumuzu bildiririk ki, onların QHT audit proqramında iştirakı səmərəli və faydalı olmuşdur.